

HVORNÅR SKAL VINTERHVEDE HAVE GØDNING?

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Første tildeling af kvælstof til vinterhvede skal ske ved begyndende vækst. Overvej evt. en tredeling af kvælstoftildelingen. Tag hensyn til de uensartede marker i år. Brug kort over vegetationsindeks som beslutningsgrundlag

Vinterhveden står før vækstsæsonen 2018 meget uens med stor variation i udvikling både mellem marker og indenfor den enkelte mark. Det skyldes stor variation i såtider, problemer med vand i markerne, angreb af snegle mv.

Jo tyndere afgrøden er, jo mere kvælstof og jo tidligere skal vinterhveden have det for at fremme buskningen i forårsperioden. Omvendt skal mængden af kvælstof ved første tildeling reduceres jo kraftigere afgrøden er, og tilførsel kan evt. udsættes til først i april. Dette reducerer risikoen for lejesæd. Det er navnlig vigtigt i brødhvede, hvor der ikke må vækstreguleres.

Forslag til kvælstofstrategi i foderhvede.

	Vegetations- indeks ¹	1. tildeling Primo marts	2. tildeling Medio april	3. tildeling St. 35- 37
Marker – pletter, der skal sås om		Undlades		
Tynde afgrøder med risiko for omsåning	Under 0,4	60 ²	Hvis marken "overlever": Resten af behovet – 40 N primo april	
Tynde afgrøder, lille	0,4-0,5	40	Resten af behov – 40 kg N pr. ha	40 kg N

risiko for omsåning	0,4-0,6	0,7-0,8	Resten af behov – 40 kg N pr. ha	pr. ha
Middel afgrøder	0,5-0,7	70	Resten af behov – 40 kg N pr. ha	40 kg N pr. ha
Kraftige afgrøder	Over 0,7	40	Resten af behov – 40 kg N pr. ha	40kg N pr. ha

1. Satellitmålinger fra billeder november 2017- februar 2018. Se CropSat DK. Angivelserne af vegetationsindeks er kun vejledende. Behov for omsåning skal ske ved vurdering i marken, men vegetationsindekskortet kan være en hjælp.

2. Der må ikke gives mere kvælstof, end at omsået til vårbyg kan udnytte tildelingen. Her skal tages hensyn til senere tilførsel af gylle.

Gylle kan anvendes i stedet for handelsgødning ved første eller anden tildeling.

I strategien er lagt op til en 3-delning af kvælstofmængden. Det giver mulighed for en omfordeling af kvælstof ved sidste tildeling. Hvis man kun ønsker at tilføre kvælstof ad to gange, kan vinterhveden færdiggødskes medio april. Det vil normalt resultere i stort set samme udbytte som ved en to-delning, men med en lidt lavere proteinprocent og lidt større risiko for lejesæd.

Brug vegetationsindekskortene (Cropsat.dk) som grundlag

På Cropsat.dk kan vegetationsindekserne ses for alle marker. Indekset kan bruges til at vurdere, hvor kraftige de enkelte marker er. Der er forskelligt, hvornår der ligger billeder fra de enkelte marker. For nogle marker er der slet ikke billeder fra efteråret og til nu. For andre marker kan der både være billeder fra november og fra februar. Umiddelbart virker det som om vegetationsindekset er rimeligt ens på de to tidspunkter.

Tidelingskort for første tildeling forventes udsendt fra SEGES

SEGES forventer i slutningen af uge 8 at udsende elektroniske tidelingskort for alle vinterhvede marker oprettet i MarkOnline. Dette tidelingskort vil være udarbejdet efter de retningslinjer som er vist i ovenstående tabel. Ud over på markniveau at differentiere tildelingen efter markens gennemsnitlige vegetationsindeks sker der også en differentiering af tildelingen indenfor marken.

Første tildeling sker ved begyndende vækst forår. Det kan ske på arealer, hvor der er let frost om morgenen, men bemærk, at kravet er, at jorden er optøet i dybden i løbet af dagen. Det er ikke afgørende for udbyttet at komme meget tidligt ud med gødningen, så længe det sker inden begyndelsen af april.

Anden tildeling sker fra midt i april til slutningen af april. Flydende gødning eller andre amidholdige gødninger skal udbringes 8-14 dage før, fordi de først skal omdannes til ammonium, før de virker. Normalt kan tildelingen, hvis der er givet 60-80 kg kvælstof pr. ha første gang, trækkes til sidst i april. Det giver et lidt højere proteinindhold. En sen 2. tildeling kan resultere i et udbyttetab, hvis det bliver meget tørt med dårlig gødningsvirkning til følge. Jo senere anden tildeling sker, jo højere bliver proteinindholdet, og risikoen for lejesæd falder!

Tredje tildeling kan ske fra st. 32 til begyndende skridning med fuld udbytteeffekt. Tredelingen

kan normalt sikre et lidt højere proteinindhold end en todeling, men normalt ikke større udbytte. Tredeling er en god strategi, når man ønsker at omfordele kvælstof efter væksten på de enkelte marker, og hvis man ønsker at anvende satellitdata (f.eks. Cropsat.dk eller CropManager) til omfordeling indenfor eller mellem marker.

GØDNINGSTYPE

Valg af gødningstype er beskrevet i [Plantenyt nr. 2473](#).

Ved første tilførsel anbefales det at bruge en svovlholdig gødning. Svovl bør altid tilføres sammen med første kvælstoftildeling. Hvor der er brug for fosfor og kalium, bør dette også tilføres ved første gødskning. Ved brug af urea skal man både passe på ammoniakfordampning og sikre afgrødens svovlforsyning på anden måde. Urea bør aldrig anvendes uden brug af ureaseinhibitor (f.eks. Agrotain).

På arealer, hvor der er manganmangel, kan tilførsel af svovlsur ammoniak forbedre tilgængeligheden af mangan i jorden. Svovlsur ammoniak bør dog kun bruges, hvor der er manganmangel, idet risikoen for fordampning af ammoniak er større end fra NS-gødninger generelt. Tilførsel af svovlsur ammoniak mod manganmangel bør suppleres med udsprøjtning af mangan senere på foråret. Et alternativ til anvendelse af svovlsur ammoniak er coating af gødning med manganholdige midler.

Se også [dyrkningsvejledninger](#) for de enkelte vintersædsafgrøder på LandbrugsInfo.

BAGGRUND

Følgende resultater fra et stort forsøgsarbejde bør indgå i overvejelserne:

- Udbyttet er uafhængigt af, om første gødningstilførsel sker først eller sidst i marts, blot den kommer ud inden 1. april.
- Der er størst behov for tidlig tilførsel i svage marker, der skal buske sig i foråret.
- I kraftige marker stiger tilbøjeligheden til lejesæd jo tidligere og jo mere kvælstof, der udbringes. Derfor bør man trække tidspunktet for første tildeling af kvælstof i kraftige vintersædsmarker, hvor der samtidig kan forventes et højt N-min indhold i jorden og ikke tildele for meget kvælstof.
- På JB 1 og 3 bør der ikke bringes mere end 40 kg kvælstof ud i marts af hensyn til risikoen for udvaskning.
- Der er ikke nogen afgørende forskel mellem forskellige gødningstyper. For urea og flydende kvælstofgødninger er det vigtigt, at anden tildeling sker senest midt i april for at begrænse ammoniakfordampningen.

Kontakt din [lokale rådgivningsvirksomhed](#), hvis du vil vide mere om dette emne.
